

Gruber Emánuel És Erzsébet

Azt hiszem, hogy közvetlenül a házasság után, tehát 1924-ben készülhetett a kép Brassóban. Édesapám mint fiatal banktisztviselő és a felesége, édesanyám, Erzsébet, zsidó néven Ráhel. 1919-ben apám beiratkozott a jogra, és ?mezőzőként? tanult, tehát nem járt minden nap az egyetemre. Úgy hívták ezeket, hogy ?mezőzők?, hogy egyetem közben ?járt a mezőre? (járt dolgozni is). Befejezte, de nem csinált jogi pályát. Apám 1922-ben vagy 1923-ban elment Brassóba, ahol az Albina Banknak fiókot nyitottak, és az apámat meghívták oda, banktisztviselő lett. Abban a korban elég nagy állás volt az, aláírási joga volt, tehát az igazgató helyett ő is aláírhatott papírokat. Apám utána tőzsde- és sorsjegyügynök volt, amíg aztán megszűnt, és kishivatalnok lett. Apám azok közé tartozott, akik bevezették a cionista mozgalmat Brassóban. Volt egy szervezet is, főleg a diákság és a cionista intellektuelek szervezete, a Barisia. Kezdetben fontos dolog volt, hogy a zsidók mutassák meg, hogy nemcsak gondolkozni és filozofálni tudnak, hanem ki tudnak állni a zsidóságukért, ha kell, karddal vagy bokszolva is. Nem véletlen, hogy 1918 után a cionista szervezetek erős sportmozgalmat kezdenek el, a Haggibort, amelyiknek nemcsak futball-, hanem kitűnő vízipólócsapata is volt, országos bajnokok voltak pingpongban, teniszben. Apám tornászott (de nem versenyszerűen), egészen öregkoráig, reggel, amikor fölkel, fekvőtámaszokat csinált. A Barisiában főleg a fiatalsággal foglalkozott, elméleti előadásokat tartott nekik, általában magyarul. Főleg olyan zsidó történetekről beszélt, amikor a zsidók kiálltak a zsidóságukért, kezdve Dávid fölemelkedésétől Salamon bölcsészetéig. Azt hiszem, apám ismerte anyámnak a bátyját, Simont a kolozsvári cionista szervezetből, és általa ismerkedtek meg egymással. Azt tudom, hogy Lea, akit mindenki Lotténak hívott, idősebb volt vagy másfél évvel, mint az anyám. Apám azt mondta, hogy eredetileg -- mivel az volt a szokás, hogy a nagyobbik lány megy először férjhez -- az anyám családja, főleg a nagyanyám azt akarta volna, hogy Lottét vegye el. Apámnak viszont nem tetszett, inkább tetszett az anyám, s őt vette el feleségül. De már nem a szülők egyeztek meg, hanem a két fiatal. Az édesanyám, Sporn Erzsébet [1902--1998] befejezte a Marianum középiskolát Kolozsváron, és 1924-ben, 22 éves korában férjhez ment, és lekerültek Brassóba. A szülőket rabbi adta össze, de nem vagyok biztos benne, hogy Brassóban vagy Kolozsváron. Azt tudom, hogy Brassóban jó viszonyban voltak a neológ rabbival, Deutschsal, de mi ortodoxok voltunk, a mi rabbinkat úgy hívták, hogy Sperber. A házasság után egy évre, 1925-ben született a nővérem, és 1926-ban születtem én.